

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата медичних наук, доцента ЗВО кафедри акушерства і гінекології № 1 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова *Дністрянської Антоніни Петрівни* на дисертаційну роботу аспірантки кафедри акушерства та гінекології № 2 ВНМУ ім. М.І. Пирогова *Лепетенко Юлії Юріївни* на тему: *«Ведення пацієнток репродуктивного віку з ендометріомами яєчників»*, що подана до захисту в разову спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.171, яка створена згідно до наказу ректора ЗВО ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 74 від 01 травня 2026 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова протокол № 10 від 30 квітня 2026 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Ступінь актуальності обраної теми

Обґрунтування доцільності та своєчасності наукового пошуку Лепетенко Юлії Юріївни чітко визначається масштабами поширення та деструктивним характером ендометріоїдного ураження яєчників у жіночій популяції. Зазначена патологія традиційно посідає одне з провідних місць у структурі гінекологічної захворюваності, виступаючи потужним тригером стійкої дезорганізації репродуктивної системи.

Формування ендометріом супроводжується запуском локальних запальних каскадів та оксидативного стресу, що призводить до незворотного виснаження фолікулярного пулу ще на етапі первинного розвитку кіст. Ситуацію суттєво ускладнює ятрогенний вплив під час оперативних втручань, коли видалення патологічних тканин часто призводить до додаткової редукції здорової паренхіми яєчників та ішемії судинного русла.

Беручи до уваги хронічний перебіг хвороби, високі ризики рецидивів і відсутність стандартизованих підходів до менеджменту пацієнток з ендометріомами яєчників на засадах компромісу між хірургічним радикалізмом та консервативною супресією, дослідження авторки набуває особливої ваги.

Створення диференційованої стратегії ведення жінок репродуктивного віку з цією патологією, орієнтованої на пролонгацію і захист їхнього оваріального резерву, є важливим науково-практичним завданням для клінічної медицини.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача

Представлена до рецензування дисертаційна робота Лепетенко Юлії Юріївни характеризується високим науковим рівнем, системністю викладу та чіткою методологічною послідовністю. Авторський задум реалізовано через глибокий аналітичний підхід, де теоретичні узагальнення логічно поєднуються з комплексним клінічним дослідженням. Достовірність отриманих результатів забезпечується репрезентативною вибіркою клінічних спостережень, комплексним застосуванням сучасних ультразвукових і лабораторних маркерів, а також належним статистичним аналізом, що підтверджує статистичну значущість та обґрунтованість сформульованих висновків. Оприлюднені авторкою наукові публікації достовірно та розгорнуто відображають ключовий зміст, структуру та результати дослідження. Усі опубліковані матеріали пройшли належне незалежне рецензування, а самі статті оприлюднені в провідних наукових фахових виданнях України, які входять до затвердженого переліку МОН. Публікації здобувачки, що охоплюють також тези доповідей на міжнародних та всеукраїнських конференціях, свідчать про широку апробацію її ідей у професійному середовищі, високий ступінь самостійності виконання роботи та обґрунтованість усіх наведених в дисертації положень.

***Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних
результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу
в опублікованих працях***

У дисертації Лепетенко Юлії Юріївни уперше науково обґрунтовано та розроблено оптимізований алгоритм персоніфікованого ведення пацієнок репродуктивного віку з ендометріомами яєчників. Метод базується на поєднанні малоінвазивної УЗ-асоційованої етанолової аспіраційної склеротерапії з комплексним медикаментозним супроводом (дієногест, вітамін D, міо-інозитол з фолієвою кислотою, коензим Q10, ДГЕА). Це дозволяє мінімізувати ятрогенний вплив на фолікулярний апарат і стабілізувати оваріальний резерв для відновлення репродуктивної функції.

Доведено, що на відміну від лапароскопічної цистектомії, запропонований алгоритм запобігає термічному й механічному пошкодженню паренхіми яєчника, зберігаючи пул антральних фолікулів та рівень антимюллерового гормона.

Обґрунтовано доцільність аспіраційної склеротерапії для декомпресії оваріальної тканини та покращення мікроциркуляції без ризику посттравматичної ішемії, що є ключовим для збереження якості ооцитів.

Основні результати та наукові положення дисертаційного дослідження достатньою мірою відображені у 10 опублікованих працях здобувачки (зокрема у 6 статтях у провідних фахових виданнях України категорії «Б» та у 4 публікаціях у матеріалах і тезах доповідей). Повнота викладу результатів дослідження у публікаціях повністю відповідає вимогам МОН України.

Усі публікації пройшли незалежне рецензування та оприлюднені в провідних фахових виданнях України та матеріалах міжнародних та всеукраїнських конференцій, демонструючи належне оприлюднення ключових результатів роботи, особистий внесок авторки та логічну обґрунтованість дисертаційних висновків.

***Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень,
висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації***

Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, що винесені на захист, є науково аргументованими, цілком доведеними, логічно послідовними та достовірними. Вони базуються на достатньому та репрезентативному обсязі клінічних спостережень, а також на використанні верифікованих методів дослідження. Обґрунтованість результатів дисертації забезпечена чітким дизайном дослідження, репрезентативною вибіркою пацієнток репродуктивного віку з ендометріомами яєчників, а також застосуванням комплексу клініко-анамнестичних, лабораторних (оцінка рівнів антимюллерового гормона) та інструментальних (ультразвуковий моніторинг кількості антральних фолікулів) методів.

Усі отримані цифрові дані підлягали ретельному математично-статистичному аналізу із використанням сучасних комп'ютерних програм.

Висновки роботи логічно випливають із результатів проведеного дослідження, повністю відповідають поставленим завданням та адекватно відображають суть розробленого оптимізованого алгоритму персоніфікованого ведення пацієнток.

Практичні рекомендації є конкретними, патогенетично обґрунтованими та повністю готовими для широкого впровадження в практику охорони здоров'я.

***Рівень виконання поставленого наукового завдання,
оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності***

Аналіз матеріалів дисертаційної роботи свідчить про високий професійний та науково-теоретичний рівень виконання поставленого наукового завдання. Лепетенко Юлія Юріївна продемонструвала глибоке оволодіння сучасною методологією наукової діяльності в галузі охорони здоров'я.

Здобувачка виявила здатність самостійно формулювати актуальну наукову проблему, визначати мету, завдання та дизайн клінічного дослідження. Оволодіння методологією підтверджується чітким поєднанням теоретичного аналізу літературних джерел із практичним впровадженням розробленого оптимізованого алгоритму ведення пацієнток.

Авторка вільно володіє верифікованими методами дослідження, навичками систематизації складних клінічних даних, а також сучасними методами математичної статистики для обробки результатів.

Продемонстрований рівень підготовки характеризує Лепетенко Юлію Юріївну як зрілого, самостійного науковця, здатного розв'язувати комплексні завдання сучасної медичної науки на високому методичному рівні.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів дослідження

Дисертаційна робота виконана у межах науково-дослідної тематики кафедри акушерства та гінекології № 2 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова «Збереження та відновлення здоров'я жінки від менархе до менопаузи в умовах сучасності» (номер державної реєстрації 0125U000853).

Теоретична цінність дослідження полягає у новому вирішенні актуального наукового завдання щодо патогенетичних механізмів формування ендометріом'язових вузликів у жінок репродуктивного віку. У дисертації науково обґрунтовано доцільність аспіраційної склеротерапії для декомпресії оваріальної тканини та покращення мікроциркуляції без ризику посттравматичної ішемії, що є ключовим для збереження якості ооцитів. Отримані результати збагачують медичну науку новими даними про можливість мінімізації ятрогенного впливу на фолікулярний апарат і стабілізації оваріального резерву шляхом поєднання малоінвазивного локального впливу із патогенетично спрямованим медикаментозним супроводом.

Практичне значення отриманих результатів визначається розробкою та впровадженням у клінічну практику оптимізованого алгоритму персоніфікованого ведення пацієнок репродуктивного віку з ендометріомами яєчників. Розроблена тактика базується на поєднанні малоінвазивної УЗ-асоційованої етанолової аспіраційної склеротерапії з комплексним медикаментозним супроводом, що дозволяє ефективно відновлювати репродуктивну функцію жінок. На відміну від традиційної лапароскопічної цистектомії, зазначена методика запобігає термічному й механічному пошкодженню паренхіми яєчника, надійно зберігаючи пул антральних фолікулів та рівень антимюллерового гормона. Запропоновані підходи є доступними для впровадження в роботу практичних лікарів акушерів-гінекологів, репродуктологів та лікувальних закладів охорони здоров'я.

***Рекомендації щодо подальшого використання результатів
дисертації в практиці***

Результати дослідження Лепетенко Юлії Юріївни мають високу практичну значущість і готові до широкого використання. Для клінічної практики рекомендується впровадити розроблений оптимізований алгоритм ведення пацієнок в роботу гінекологічних відділень, перинатальних центрів і клінік репродуктивної медицини з метою збереження оваріального резерву.

В освітній процес доцільно включити наукові дані дисертації щодо динаміки маркерів оваріального резерву, зокрема у навчальні програми медичних ЗВО, лекційні курси для інтернів та слухачів післядипломної освіти за спеціальністю «Акушерство і гінекологія». У методичній роботі рекомендовано видати інформаційні листи та методичні рекомендації для практикуючих лікарів акушерів-гінекологів із детальним описом техніки малоінвазивного втручання та алгоритму медикаментозної підтримки пацієнок.

Відсутність порушень академічної доброчесності

Аналіз дисертаційного дослідження Лепетенко Юлії Юріївни та оприлюднених наукових праць засвідчує, що робота виконана із суворим дотриманням принципів академічної доброчесності, визначених чинним законодавством України. У дисертаційній роботі не виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації даних. Усі посилання на наукові джерела, праці вітчизняних та закордонних вчених є коректними й оформлені відповідно до встановлених стандартів. Ідеї, текстові фрагменти, формулювання та результати досліджень інших авторів супроводжуються точними бібліографічними даними. Клінічний матеріал, результати лабораторного моніторингу та інструментальних обстежень є автентичними та отримані здобувачкою самостійно, що виключає будь-яке викривлення чи маніпуляцію даними. Офіційна перевірка тексту дисертації на наявність текстових запозичень за допомогою спеціалізованої ліцензійної системи «StrikePlagiarism.com» засвідчила високий рівень її оригінальності, що становить 95,92 %. Отриманий показник повністю підтверджує самостійність виконання наукової праці, належну культуру цитування та бездоганне дотримання здобувачкою етичних норм і принципів академічної доброчесності на всіх етапах наукового пошуку.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційна робота Лепетенко Юлії Юріївни на тему ***«Ведення пацієнток репродуктивного віку з ендометріомами яєчників»***, яка виконана в межах спеціальності 222 «Медицина» (галузь знань 22 «Охорона здоров'я») є самостійним, цілісним та повністю завершеним науковим дослідженням, що має суттєве теоретичне і практичне значення для сучасної гінекології та репродуктивної медицини.

За своєю актуальністю, науковою новизною, обсягом проведених досліджень, практичною цінністю, рівнем обґрунтованості та повнотою викладу в публікаціях робота повністю відповідає встановленим вимогам. Дисертаційна робота оформлена відповідно до наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та відповідає вимогам, визначеним Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. (зі змінами).

На підставі вищезазначеного, авторка дослідження, Лепетенко Юлія Юріївна, цілком заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент

доцент ЗВО кафедри акушерства і гінекології № 1
Вінницького національного медичного
університету ім. М.І. Пирогова
к.мед.н, доцент

Антоніна ДНІСТРЯНСЬКА